

Tilsynsrapport

Statens strålevern
Norwegian Radiation Protection Authority

Delvis unntatt offentlighet, jf. § 24 i offentleglova
(rød tekst unntas offentlighet)

Vår ref.: 10/01477/333.3

Saksbeh.: Håvar Sollund

Dato: 20. juni 2018

Tilsyn ved Schlumberger Norge AS - loggevirkosomhet

1. Innledning

Statens strålevern gjennomførte 15. mai 2018 tilsyn hos Schlumberger Norge AS i forbindelse med virksomhetens godkjenning GC11-14 for loggevirkosomhet.

Til stede fra Schlumberger Norge AS var Frode Tjøtta, Øyvind Karlbom, Terje Nordhus, Cristina Popescu og Arturo Aviles. Til stede fra Strålevernet var Tone-Mette Sjømoen, Ingeborg Hovde Grimstad og Håvar Sollund.

2. Aktuelt regelverk

- Lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven).
- Forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften).
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).
- Enkeltvedtak utstedt av Statens strålevern.

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i strålevernloven § 18, strålevernforskriften § 60 og internkontrollforskriften § 7.

3. Bakgrunn, omfang og gjennomføring

Tilsynet ble gjennomført som en del av Strålevernets rutinemessige tilsynsvirkosomhet, som har til hensikt å kontrollere hvordan krav i aktuelle regelverk blir ivaretatt. Tema for tilsynet var strålevernorganisering, strålevernsinstruksjer og –prosedyrer, strålevernkompetanse, persondosimetri, beredskapsøvelser, samt lagring og sikring av radioaktive kilder.

Tilsynet omfattet spørsmålsrunde med representanter for virksomheten, gjennomgang av relevante dokumenter og befarings med inspeksjon av utstyr og lokaler.

Gjennomføring av tilsynet forløp som følger:

- Innledning fra Strålevernet med informasjon om tilsynets hensikt, omfang og gjennomføring.
- Schlumberger Norge AS ved Arturo Aviles presenterte virksomheten, dens organisasjonsstruktur mhp. strålevern, og opplæring og kompetansekrav for ansatte som jobber med strålekilder.
- Diskuterte strålevernkoordinators rolle og oppgaver i virksomheten, og rutiner for varsling og beredskap.
- Gikk gjennom virksomhetens oversikt over egne strålekilder og registrering av strålekilder i Strålevernets meldesystem.
- Diskuterte virksomhetens rutiner for persondosimetri.
- Gikk gjennom sikringstiltak ifm. lagring og transport av radioaktive kilder.
- Inspiserte kalibreringsfasiliteter og kildelager.
- Avsluttet med oppsummering hvor hovedkonklusjoner fra tilsynet ble lagt fram, og det ble gitt informasjon om videre saksgang.

4. Inntrykk og observasjoner

Hovedinntrykket er at strålevernet ved Schlumberger Norge AS er godt ivaretatt og at virksomhetens strålekilder er godt sikret.

- Schlumberger Norge AS på Tananger har godkjenning for loggeaktivitet av type «logging while drilling» (LWD). Schlumberger Norge AS har også en avdeling i Bergen med godkjenning for wireline loggevirksomhet.
- Frode Tjøtta er sentral strålevernkoordinatorer gjennom sin stilling som radiation safety officer (RSO) ved Schlumberger Norge AS' avdeling på Tananger. Arbeidet som RSO er en fulltidsstilling med en klart definert rollebeskrivelse.
- Rutiner for uhellsvarsling er klart definert i virksomhetens interne prosedyrer. Virksomhetens Quality Manager (Arturo Aviles) har ansvar for å gjennomføre og lede intern gransking ved en evt. hendelse som innebærer eksponering for ioniserende stråling.
- Schlumberger Norge AS på Tananger har mer enn 200 ansatte med klarering til å arbeide med strålekilder ifm. deres loggevirksomhet. Av disse er 138 kategorisert som L2C2 (Level 2, Category 2), hvilket innebærer at de har gjennomført et todagers strålevernkurs og fått tilstrekkelig trening til å delta i arbeidsoperasjoner på kontrollert område under oppsyn av L2C1-ansatte. 66 ansatte er kategorisert som L2C1, som innebærer at spesifikke krav til erfaring er oppfylt og at de har gjennomført ytterligere kursing. Kun L2C1-ansatte kan håndtere uskjermede strålekilder, og det kreves alltid at L2C1-ansatte er tilstede på riggen når det befinner seg radioaktive kilder der.
- L2C1-ansatte gjennomgår årlige repetisjonskurs der de bl.a. øver på praktiske aspekter knyttet til montering og demontering av utstyr, innsetting og fjerning av kilde, og håndtering av uhell.
- Schlumberger Norge AS benytter persondosimetriordning levert av Landauer. Dosimetrene registrerer både gamma- og nøytronstråling. Årsak til registrert dose kartlegges dersom dosen overstiger 50 mrem (0.5 mSv) i løpet av én måned for kvinner, eller 150 mrem (1.5 mSv) i løpet av tre måneder for menn. Schlumberger Norge AS har i senere tid observert noen høye doseutslag pga. bagasjescannere på flyplasser. Dette har i

de aktuelle tilfellene blitt rapportert til Landauer, som da har korrigert de relevante dosene. De ansatte er blitt informert om at dosimetre ikke må sendes med innsjekket bagasje.

- Det utføres årlig lekkasjetesting av strålekildene.
- Kalibrering utføres i egen bunkers uten tilgang for uautorisert personell. Bunkersen er i egen bygning i god avstand fra andre arbeidsområder, og databehandling skjer i eget kontor som er atskilt fra selve kalibreringslokalet. Bunkersen er utstyrt med varsellampe, og veggholdt nøytron- og gammamåler med alarm som overvåker doserate kontinuerlig. Håndholdt strålevernmonitor er også tilgjengelig. Nøytronkilde plasseres i vanntank med nivåovervåking under kalibrering. Det er alltid 2 personer tilstede når kalibrering utføres.
- Nøytron- og gammamålere kalibreres årlig.
- Strålenivået på overflaten av transportbeholderne og i lagerområdet for øvrig ble målt, og var generelt meget lavt.

5. Funn under tilsynet

5.1. Definisjoner

- Avvik – manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.
- Anmerkninger – forhold som er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

5.2. Avvik

Det ble ikke avdekket avvik ved tilsynet.

5.3. Anmerkninger

Anmerkning 1: Informasjon om virksomheten i Strålevernets elektroniske meldesystem (EMS), <http://ems.nrpa.no/>, bør oppdateres.

Kommentarer: I henhold til vilkår i godkjenning GC11-14 for utførelse av loggevirksomhet skal alle strålekilder tilknyttet godkjenningen og med permanent opphold i Norge meldes til Statens strålevern gjennom EMS, og virksomheten plikter å påse at informasjonen i EMS er oppdatert til enhver tid. Ifm. tilsynet ble det avdekket at informasjonen som i øyeblikket er registrert i EMS ikke har blitt oppdatert på flere år, og at Schlumberger Norge AS ikke har noen rutiner for å gjøre dette. Strålevernet forstår at de fleste loggekilder tidvis sendes ut av landet og at formuleringen om «permanent opphold» kan gjøre det uklart hvilke kilder som skal meldes inn. Det anbefales at kilder som ofte benyttes på oppdrag i Norge meldes inn og at informasjonen i EMS gjennomgås jevnlig, f.eks. årlig. Dersom en

innmeldt kilde sendes ut av landet for lengre tid, kan kommentarfeltet knyttet til den aktuelle meldingen i EMS benyttes for å opplyse om dette.

6. Oppfølging etter tilsynet

Selv om det ikke ble avdekket noen avvik i forbindelse med dette tilsynet, ber vi likevel om at dere kommenterer eventuelle faktafeil under punkt 4 i tilsynsrapporten. Dere må også gjerne gi kommentarer til anmerkningen som er gitt. Vi ber om at eventuelle kommentarer sendes oss innen 1.8.2018. Det blir ingen ytterligere oppfølging av selve tilsynet, utover denne tilsynsrapporten.

7. Tilsynsrapporten vil bli offentliggjort

Tilsynsrapporten vil bli offentliggjort på Strålevernets nettsider etter kommentarfristen. I samsvar med offentlighetsloven vil likevel deler av rapporten bli unndratt offentlighet.

Med hilsen

Sindre Øvergaard
seksjonssjef

Håvar Sollund
seniorrådgiver